

Stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk

Alphen aan den Rijn, 2 november 2019

Betreft: Consultatie Wet Regulering Sekswerk

Geachte heer/mevrouw,

Graag wil onze stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk reageren op de consultatieversie van de Wet Regulering Sekswerk.

We hebben er begrip voor dat de overheid tot doel heeft gesteld om met de wet misstanden in het sekswerk terug te dringen. Echter, uit de definitiebepalingen van de wet blijkt, dat lichaamswerk als sekswerk respectievelijk prostitutie wordt beschouwd of kan worden beschouwd. Wij maken daarom bezwaar tegen de gebruikte definities.

Wij zouden willen vermijden dat lichaamswerkers als sekswerkers worden beschouwd, terwijl voor hun de misstanden zoals dwang, geweld en uitbuiting in het geheel niet van toepassing zijn. Ook zijn lichaamswerkers een andere categorie van beroepsbeoefenaren dan in de memorie van toelichting wordt geschetst.

Wij zouden daarom graag in gesprek met u willen komen, om tot een goede definitie van sekswerk en prostitutie te komen.

Toelichting

Lichaamswerkers kunnen seksuele handelingen verrichten in die zin, dat zij soms genitaliën of erogene zones aanraken. Dit kunnen zij zowel hand-on als body-on doen. Er bestaan echter essentiële verschillen tussen lichaamswerkers en sekswerkers (zie ook bijlage 2).

1. Lichaamswerkers **stellen hun lichaam niet ter beschikking** van de cliënt. Dit is bij sekswerkers wel het geval. Bij lichaamswerkers bestaat daarom ook niet het risico van aantasting van de lichamelijke integriteit. Zij hebben de rol van behandelaar, trainer, leraar, mentor, coach.
2. Bij lichaamswerk krijgt de cliënt een sessie **gericht op welzijn, educatie, ontwikkeling en soms zelfs therapie**. Er kan ook sprake zijn van een traject met meerdere sessies. Bij sekswerkers is er sprake van bevrediging van seksuele behoefte en soms persoonlijke aandacht.
3. Er kan bij lichaamswerk sprake zijn van **seksuele handelingen**, maar dit hoeft niet. Er zijn ook lichaamswerkers die hands-off werken zoals trainers, leraren, mentoren en coaches. Bij prostitutie is dit altijd het geval en is dit ook hoofdzaak.

4. Lichaamswerkers zijn **geen kwetsbare groep** en zijn geen slachtoffer van dwang, geweld of uitbuiting. Ook is mensenhandel niet van toepassing. Dit is wel een risico voor sekswerkers, zoals gesteld in de memorie van toelichting en het afwegingskader.
5. Bij lichaamswerk bestaat een **ander risico**, namelijk dat van ontucht. Dit vloeit voort uit de aard van de relatie tussen cliënt en lichaamswerker, wat veelal een afhankelijkheidsrelatie is vergelijkbaar met de rol van een zorgverlener. Het Wetboek van Strafrecht (WvS), artikel 249 voorziet in een sanctie in geval van overtreding van de geldende normen. Bij sekswerk speelt ontucht niet, omdat er geen sprake is van maatschappelijke zorg zoals vermeld in artikel 249.2.3 van de WvS.
6. Bij lichaamswerkers staat professionaliteit voorop. Daarom hebben zij vaak meerdere **courses, trainingen en/of opleidingen** gevolgd, wat hun kwalificeert voor het uitvoeren van hun werk. Bij sekswerk zal dit zelden het geval zijn.
7. Bij lichaamswerkers kan – in tegenstelling tot sekswerkers - *wel* worden verwacht, dat er **zelfregulering** optreedt. Onze stichting is daar het voorbeeld van. Wij verstrekken vanaf januari 2020 certificaten aan lichaamswerkers die aan een certificatieschema voldoen (Code voor Lichaamswerkers). Onze stichting past een standaard voor persoonscertificering (ISO 17024) toe om de kwaliteit van het certificeringsproces te waarborgen. Onze klachtprocedure is conform de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) ingericht; ook al wordt lichaamswerk juridisch nog niet als zorg beschouwd.

In de memorie van toelichting komt lichaamswerk en de lichaamswerker op geen enkele wijze ter sprake. Lichaamswerk is spijtig genoeg **buiten het zicht van de beleidsmakers** gebleven. Desalniettemin valt de lichaamswerker wel binnen de scope van de wet zoals deze nu is geformuleerd.

Wij concluderen ook, dat de problemen genoemd in het **integraal afwegingskader** zich niet bij lichaamswerkers voordoen. Ook zijn de te bereiken doelen zoals genoemd in het afwegingskader niet van toepassing op lichaamswerkers.

Wij stellen daarom voor, dat de definitie van sekswerk en prostitutie zodanig wordt aangepast, dat lichaamswerk er niet onder valt. Belangrijk verschil is, dat een lichaamswerker zijn/haar lichaam niet ter beschikking stelt, hetgeen bij sekswerk en prostitutie wel het geval is. In bijlage 1 staan onze wijzigingsvoorstellen uitgewerkt.

In bijlage 3 staan ter illustratie een aantal vormen van lichaamswerk vermeld.

Zorg of sekswerk

Door de Rechtspraak wordt lichaamswerk als maatschappelijke zorg beschouwd. Dit blijkt uit jurisprudentie. Zie hiervoor de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland d.d. 23 april 2019; zaaknummer 16/659197-18 (P).

Daarentegen ziet het ministerie van Justitie en Veiligheid lichaamswerk als sekswerk. Zie hiervoor antwoorden op Kamervragen over aangiftes na misbruik door tantramasseurs d.d. 13 december 2017.

Wij zijn van mening, dat lichaamswerk eerder het karakter heeft van zorg (behandeling, training, coaching en persoonlijke ontwikkeling) dan van sekswerk. De duale opstelling van de overheid zaait onnodige verwarring in het werkveld van lichaamswerkers en die sector is juist gebaat bij helderheid

en duidelijke afbakening. Mede gezien de recente veroordeling van een tantra masseur is het voor lichaamswerkers van groot belang dat die verwarring wordt weggenomen.

Wetboek van Strafrecht, artikel 249

Er is door het ministerie van Justitie Veiligheid voor het najaar een consultatie aangekondigd van het Wetboek van strafrecht met nieuwe strafbaarstellingen van seks tegen de wil en seksuele intimidatie.

Wij menen dat het wetboek ook ruimte moet laten voor het verrichten van seksuele handelingen door een lichaamswerker bij een cliënt, zolang deze handelingen gewenst zijn en de vrijwilligheid ervan volledig is gewaarborgd.

Vrijwilligheid houdt in, dat de cliënt vooraf instemt met deze handelingen en elk moment kan aangeven tot het stoppen ervan. Duidelijk moet ook zijn welke handelingen het betreft. Tijdens de sessie mag er ook geen sprake zijn van aanpassing van de afspraken in de zin van 'upgrading'.

De seksuele handelingen moeten ook onderdeel zijn van het behandelen, begeleiden, informeren, trainen van een cliënt met als doel welzijn, ontwikkeling, educatie en/of therapie van de cliënt.

Mensen hebben immers het recht om zijn eigen vorm van seksualiteit te genieten dan wel zich hierin te ontwikkelen. Zie ook: [Sexual rights: an IPPF declaration](#).

Wet kwaliteit en geschillen zorg (Wkkgz)

Het zou bovendien goed zijn als lichaamswerk zou vallen onder de Wet kwaliteit en geschillen zorg (Wkkgz). Lichaamswerkers zouden dan worden verplicht om zich aan te sluiten bij een geschilleninstantie, hetgeen bevorderlijk is voor de professionaliteit.

Tot slot

Hoewel de opmerkingen vanaf het kopje Zorg of sekswerk in het kader van de voorliggende consultatie minder relevant zijn, zouden wij graag in gesprek willen, om tot wetgeving te komen die adequater is voor het domein van lichaamswerkers en ook recht doet aan de maatschappelijke functie van deze beroepsgroep.

Wij zijn graag bereid tot nadere toelichting in een persoonlijke of telefonische ontmoeting. Onze contactgegevens staan onderaan in de brief.

Met vriendelijke groet,

namens stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk,

Peter van Nederpelt, voorzitter

Bijlage 1: Voorstellen voor aanpassing van de Wet Regulering Sekswork

Ad artikel 1 van de wet

- Definieer sekswork als het zich tegen betaling beschikbaar stellen van het lichaam voor het verrichten van dan wel het kijken naar seksuele handelingen. Definieer een sekswerker als een persoon die sekswork verricht.
- Definieer prostitutie als het zich tegen betaling beschikbaar stellen van het lichaam voor het verrichten van seksuele handelingen. Definieer een prostituee als een persoon die prostitutie verricht.

Wij zien lichaamswork als het op professionele wijze behandelen, begeleiden, informeren en/of trainen van een cliënt vaak door middel van aanraking met als doel welzijn, ontwikkeling, educatie en/of therapie van de cliënt maar waarbij de lichaamswerker zijn lichaam niet ter beschikking stelt aan de cliënt. Bij aanraking worden niet bij voorbaat delen van het lichaam uitgesloten. Met deze definitie valt lichaamswork buiten de definitie van sekswork respectievelijk prostitutie.

Verder

- Definieer wat seksuele handelingen zijn.

Bijlage 2: Verschillen tussen sekswerker en lichaamswerker

Aspect	Sekswerker	Lichaamswerker
Lichaam	Stelt lichaam ter beschikking aan de klant om ernaar te kijken of om er seksuele handelingen mee te verrichten.	Stelt lichaam niet ter beschikking aan de cliënt.
Doel	Seksuele bevrediging	Welzijn, educatie, ontwikkeling of therapie. Zorg.
Rol	Object van fysieke, seksuele bevrediging of lust. Soms ok het geven van persoonlijke aandacht.	Behandelaar, trainer, leraar, mentor, coach.
Beroepsopleiding	Geen	Cursussen, trainingen, opleidingen
Seksuele handelingen	Hoofdzaak/doel.	Kan onderdeel zijn van een sessie
Risico's	Dwang, geweld, uitbuiting. Mensenhandel.	Ontucht bij de cliënt
Zelfregulering	Geen initiatieven tot zelfregulering.	Wel behoefte en er zijn initiatieven.

Bijlage 3: Vormen van lichaamswerk

Ter illustratie worden hieronder een aantal vormen van lichaamswerk genoemd.

- Seksuologisch lichaamswerk. Deze lichaamswerker hebben een internationale opleiding genoten en zijn gecertificeerd. Er is een duidelijke code of ethics en code of conduct.
- Therapeutisch lichaamswerk
- Emotioneel lichaamswerk
- Tantrisch masseur
- Sekscoaching
- Surrogate partner therapy. Een zwaar geprotocolleerd traject dat mensen helpt in hun seksuele ontwikkeling.
- Sekszorgverlening. Dit ligt nog het dichtst tegen prostitutie aan, maar is gericht op gehandicapten.